

več lepi. V naši knjigi nam se je Meško bolj približal in zdaj nam podaje marsikje tudi ključ, da odpiramo vrata k njegovim prejšnjim spisom.

Zdaj vemo pozitivno, da temelji vse, kar nam piše, na osebnih doživljajih, zunanjih ali dušnih; prej smo često mislili le na študije. O ljubezni in nekaki zaljubljenosti je Meško n. pr. rad govoril in govori še rad, a to ljubovanje je bilo vedno nečloveško idealno in njega predmet so bila silfska ženska bitja z bajno krasnimi očmi in zlatimi laski, v polotroški dobi; mi nismo prav vedeli, kam ž njimi. Zdaj vemo, da je vse tiste nežne, naivno-nedolžne in vendar globokočutne prizore presojati s stališča najpoštenejše ljubezni, kar jih pozna svet, s stališča groteskno resne, tragično smešne, do skrajnosti verne, nezavestno plemenite „prve“ ljubezni, ljubezni polotroka, polmladeniča. Na tem motrišču stoječ, nam slika Meško take prizore. Motrišče mu je še zdaj isto, kakor pred toliko in toliko leti, a njegova osebnost je zdaj druga; zato se romantična luč vendarle ostro svetlika in razširja tudi gorkoto. Naša knjiga je morda že nagrobni spomenik temu ljubezenskemu miljeju; saj se nam kakor nalašč prikazuje v dveh izrazitih slučajih, kaj je naposled postalo iz onih toli oboževanih dekletec. Da pa Meško ni le suhoparen referent o tem dejstvu, to vemo že z naprej; sicer bi ne bil naš Meško: v enem slučaju mu pravi dekle, znanka izza dijaških let (stran 57.): „Nekdaj bi mi govorili tako mehko, nekaj bi me gledali s takimi očmi . . . Morda bi bila danes drugačna . . .“. A pri neki drugi priliki bi molil k Madoni za deklo: „Stori čudež, usmiljenja polna, reši revo! Grešila je iz nevednosti in ljubezni.“ V teh dveh izjavah tiči dovršen košček razvoja: dve ideji sta, ki še morda postaneta plodoviti.

Da rabim tudi enkrat tehničen izraz: v pričujoči knjigi je dokaj realne vsebine, več, nego smo je bili doslej pri Mešku vajeni; tisti dijaki n. pr. v „Poglavju o Mimici“ so izborno posneti po življenju in sestavek „Ljudje“, ki nam kaže Meška celo kot satirika, je čisto realisten, a zdi se mi torzo.

Isti pa je ostal Meško v svojem burnem hrepenenju po mladosti; res so otroška leta lepa, a zdaj bolj moškemu koraku Meškovega že več ne pristoji neplodno hrepenenje, korakanje za otroško srečo, ki vendar temelji naposled v nerazsodnosti. — Ponavljajo se tudi še tožbe o lastni nesreči; a godbe na to struno ne slušamo več radi, odkar se je Meško omožatil; naj nam rajši predstavlja tiste, ki bi bili srečni, ako bi bili tako nesrečni, kakor je on. — Pretiravati se celo ne sme; na strani 162. neki mož obupno potoži: „Izgubil sem vse, kar mi je bilo ljubo in drago. V treh letih sem pokopal ženo in vse otroke. Danes sem položil zadnje dete v grob.“ Pesnik pravi na to: „Ista usoda je bila nekaj tudi — moj delež“, mi pa bi se mu radi nasmehnil, če je menil z vračajočim se potnikom res sebe . . .

V okviru ocene izčrpati bogato vsebino knjige, je nemogoče. Iskali smo le vezi s preteklostjo in znamenj za bodočnost, vse drugo naj opravijo bralci sami. — Jezik knjige je krasen, skoraj prebogati; Meško je v tem oziru še napredoval, dasi je stal že doslej na višini, kjer je popolnost doma.

Dr. Jos. Tomišek.

Leposlovna knjižnica. II. zvezek te knjižnice prinaša dve ruski povesti, in sicer „Stepni kralj Lear“, spisal Ivan Sergjejevič Turgenjev, poslovenil Fran J., in „Hiša ob Volgi“, spisal S. Stepnjak, prevel Josip Jurca. Na čelu zvezka se nahaja slika Turgenjeva. Cena: broš. 1 K 20 h, eleg. vez. 2 K 20, po pošti 8 h več. Naroča se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.